

САНА ОЛОХ

Х а н ы а т
1931 оыл алтынны
Ытайн тахсар,

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 45 (5090)

1978 сый. Муус устар 15 күнэ
СУБУОТА

Сыаната
2 харчы

Советская Россия сага Конституцията

РСФСР Верховнай Со-
вета муус устар 12 кү-
нүгэр Российскай Совет-
скай Федеративнай Со-
циалистической Респу-
блика Конституциятын (Тө-
рүт Сокуонун) ылыныа.
Сарсыарда 10 часка
Москвада Кремль Улахан
дыбарыналар РСФСР
тохсус ынтырылаах Вер-
ховнай Советын учарата
суох VII сессиятын түмү-
муньада сааланна.

Депутаттар табаары-
стари Л. Н. Брежнев,
А. А. Громыко, А. Н.
Косыгин, Ф. Д. Кулако-
ву, М. А. Суслов, Д. Ф.
Устинов, В. В. Кузнецов,
В. Н. Пономарев,
М. С. Соломенцев, К. У.
Черненко, Н. В. Капи-
тонов, В. И. Долгих,
М. В. Зинин, Я. П.
Рябов дохсун, уһун
ытыс тыаһынан көрүстү-
лөр.

РСФСР Конституция-
тын бырайыагын бүтү-
түк текстин бэлэмнир

Редакционный комиссия
үлэтин түмүктэрин туһу-
нан ийитиннэринин но-
миссия председатели,
ССКП КК Политбюрогун
членигэр кандидат де-
путат М. С. Соломенцев
огордо.

РСФСР тохсус ынты-
рылаах Верховнай Со-
ветын учарата суох VII
сессиятын үлэтэ, днэтэ
ини, Российскай Феде-
рация сага Конституция-
тын бырайыагын норуот
бүтүүнэ дүүлэлэнигин
түмүктүү сүһүбүтүн
буолла.

Сессияда общество ба-
ры кылаастарын уонна
социальной араналарын—
рабочайдары, бааһынай-
дары, интеллигенцияны,
РСФСР үтүс националарын
уонна народностарын си-
рэйдээн көрдөрөр 34 де-
путат тыа эттэ. Тыл эи-
питтэр буна бары Консти-
туция бырайыагын биэр
санаанан өйөстүлөр. Ки-
илэр бырайыак Совет-

скай Союз Конституция-
тыгар толору сөн түбэ-
лэрин, Российскай Феде-
рация уратыларын көрдө-
рөрүн, сайдылаах социа-
листическай общество
уусуобууларыгар эи-
питтэрин бэлэтээтилэр.

Сессия хаамытыгар
Российскай Федерация
Конституциятыгар бинигэ
республикабыт уратылаа
ордук толору учуоттанал-
ларыгар туһаайыллыбыт
хас дараны этинлэр ки-
лэрлинилэр. Итилерэ
олобуран Редакционный
комиссия Конституция бы-
райыагар хас дараны
эбиллэри уонна чуолнай-
дааһыннары огорорго
эти киллэрдэ.

Комиссия председатели
ити уларыттылары бы-
лааран биэрде этинэн
Российскай Федерация са-
га Конституциятын ылы-
нарта эттэ.

Ити кэнниттэн депутат-
тар Конституцияны ылы-
ны процедуратыгар биэр

дилэр. Кинилэр Россий-
скай Советскай Федера-
тивнай Социалистическай
Республика Конституция-
тын преамбулатын, раз-
делларын биридди-бири-
дин уонна Конституцияны
бүүс-бүтүнүү биэр са-
наанан ылынылар.

Саалада ытыс тыаһа
һаргылар. Депутаттар Се-
ветскай Россия Төрүт
Сокуона күүһүгэр ийри-
тин эбэрдаллылар.

РСФСР Конституция-
тын (Төрүт Сокуонун)
ылынар уонна биллэрэр
туһунан РСФСР Верхов-
най Советын Декларация-
та биэр санаанан ылы-
лар.

Дакылаатчыт — депутат
М. С. Соломенцев түмүк
тылын кэнниттэн Россий-
скай Федерация Верхов-
най Совета РСФСР Кон-
ституцията (Төрүт Сокуо-
на) күүһүгэр көрүнтэн
бэрээдэгин туһунан Со-
куону биэр санаанан
ылына.

РСФСР тохсус ынты-
рылаах Верховнай Со-
ветын учарата суох VII
сессията сабыллыбытынан
биллэриллэр.

ССТА.

ССКП РАЙКОМУН XI ПЛЕНУМА Информационнай ийитиннэрин

Бөгүн, 1978 сый муус устар 14 күнүгэр, ССКП
оройуоннаабы комитетын XI пленума буолла.

Пленум «Партия XXV съездин уонна ССКП КК ах-
сыһыннаабы (1977 с.) Пленумун нөрдүүлүлэринэ,
сийбээтээн тэриллиннээх буолууну үрдэтигэр, дис-
циплиниэни бэбэргэтүүгэ, туолууну контуруллаа-
һыны уонна бэрэбизирэлэһини күүһүрүүгэ уобалас-
таабы партийнай тэрилтэ сорунтарын туһунан ССКП
обкомун VIII пленумун уураабын олоххо ниллэрэ,
дьаһааллар тустарынан» ССКП райкомун бастапы се-
кретара таб. И. П. Листиков дакылаатын дүүлэстэ.

Кэпсэтингэ тыл өттүлэр: тт. М. С. Оношников —
ССКП райкомун членина, Бард Маркс аатынан совхоз
паркомун секретара, С. И. Сергеев — ССКП райкомун
членина, Эрилик Эристин аатынан совхоз директо-
ра, В. М. Неустров — оройуоннаабы партийнай тэрил-
тэ ревизионнай комиссиятын членина, райсовет ис-
полкомун норуот үөрүдиринитигэр отделын сибидисси-
йа, Г. А. Драгунов — ССКП райкомун членина, Хаты-
лы сельскай Советын исполкомун председатели,
З. М. Монастырева — ССКП райкомун членигэр
кандидат, эт-үүт комбинатын технолога, М. Д. Попов
— ССКП райкомун членина, оройуон народнай судья-
тата, К. В. Ерилова — оройуоннаабы партийнай тэ-
рилтэ ревизионнай комиссиятын членина, «Чурап-
чы» совхоз кылаабынай ветеринарнай врача, Р. Р.
Бурнашев — ССКП райкомун бюротун членина, райсо-
вет исполкомун председатели, А. Т. Кулаковская —
ССКП райкомун членина, оройуон прокурора, В. И.
Романов — ССКП райкомун членина, «Якутмеликовод-
строй» трест ПМК-тын начальнига, И. Я. Чечиниз-
ров — Субуруускай аатынан совхоз Хатылытаабы от-
делениетини управлениаа.

Пленум дүүлэллэһиби бопурууска туһааннаах
уураары ылына.

ССКП райкомун пленумун үлэтигэр партия обкомун
председатели Г. М. Сысоловты кытыһы ыла.

Манан ССКП райкомун XI пленума үлэтин бүтүрдэ.

УЗБЕКСКАЯ ССР. Ташкентскай уобаласка аһары
сирдэри ханымска раскыларын үгүннээн оло-
доллор.

СНИМКИ: Калининскай оройуонна раскылар.
А. Усманов фотота, ССТА фотохрониката.

Российская Советская Федеративная Социалистическая Республика Конституциятын (Төрүт Сокуонун) ылыныы, биллэри туһунан Российская Советская Федеративная Социалистическая Республика Верховнай Советын ДЕКЛАРАЦИЯТА

РОССИЙСКАЯ СОВЕТСКАЯ ФЕДЕРА-
ТИВНАЯ СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ РЕСПУ-
БЛИКА ВЕРХОВНАЯ СОВЕТА,
РСФСР НОРОУТУН ААТЫТТАН ҮЛЭЛЭЭН
УОННА КИНИ СУВЕРЕННАЙ ДЬУЛУУ-
РУН КӨРДӨРӨН, РОССИЙСКАЯ СОВЕТ-

СКАЯ ФЕДЕРАТИВНАЯ СОЦИАЛИСТИ-
ЧЕСКАЯ РЕСПУБЛИКА КОНСТИТУЦИЯ
ТЫН (ТӨРҮТ СОКУОНУН) ЫЛЫНАР
УОННА КИНИ 1978 СЫЛ МУУС УСТАР 12
КҮНҮТТЭН ОЛОХХО КИЛЛЭРИЛЛЭРИН
ТУҢУНАН БИЛЛЭРЭР.

РСФСР ВЕРХОВНАЯ СОВЕТЫН ПРЕЗИДИУМУН ПРЕДСЕДАТЕЛЭ М. ЯСНОВ.
РСФСР ВЕРХОВНАЯ СОВЕТЫН ПРЕЗИДИУМУН СЕКРЕТАРА Х. НЕШКОВ.

Москва, Кремль. 1978 сый муус устар 12 күнэ.

Аны сэттэ хонугуна — коммунистическай субуотунньук КИМ ХАЙДАХ БЭЛЭМНЭНЭРИЙ?

СУБУРУУСКАЙ аатынан
совхоз рабочайдары, инжи-
нернай-техническай үлэ-
һаттара уонна сулууспа-
лаахтара коммунистичес-
кай субуотунньугу таһа-
рылаах үлэһэн бөлү-
түөхтөрө. Барыта 356 ра-
бочай, 209 сулууспааах
тахсыада, Итин таһынан
орто оскуода үөрэнээччи-
лэр, пенсионердар инти-
найдык ыттыахтара.

Үлэ, сүрүннөөм, тутуу
маһын көрдүгэ, саһаан
өксүүтүгэр, ыһык бөлө-
мүтөр, бөлүөхтөрүн туп-
саран өнөрүгэ барыада.
Ити күн 747 кубометр мас
бэлэмнэнэ.

Үлэ бэрэһиһиниһгар
хас бириэни ыһыһыһыт,
сүөһү нөрөөчтү, механиза-
тор, субуотунньук, рабочай

бөлөһүн учаастагар үрдүк
өмөрүмүтүлээх үлэ-
һаттар. Итиэнэ планетка
фондугар барыта 2200 сол-
килэрер быһаарылаахыт.
Б. АНДРЕЕВ,
субуотунньугу тэрийэр
комиссия председатели.

Х Х Х
В. И. ЛЕНИН төрөбүтэ
100 сыла туолуутунан анал-
лаах коммунистическай су-
буотунньукка байыт үлэ-
һаттар биһиги тас өттүнэн
Чураһык орто оскуолатын
үрдүнү кылаастарыттан 50
үөрэнээччи кыттыада — ба-

рыта 126 киһи үлэһада, 4
тракторист, 8 автомашинаны
таһаарыахпыт.
Ити күн Үлүлэ, Тогур-
тэстээх хотоннорун, Ди-
риһтэ интернат көрүбүн,
оройуон киһингэр баһа-
һаны, Мугулай дөһады,
Мырыла кулуубун тутууга
мас көрдүгүгэр, тизэйи-
лэргэ, хайыттыгыгар кур-
гуомнээх үлэ ыттыахтара.
Сорохтор территорияны
бэрээдэктээһингэ, мрас-
тааһынга, саһаан мас эр-
бэллэһигэр үлэһиттэрэ.
Биһиги үлэ коллектив-

тарынан эппиттээх дьон
нор аһаһаллар.

С. ПЛОТНИКОВ,
«Якутгосхозстрой»
ТМУ-тын начальнига.

Х Х Х
КИНОСЕТЬ коллективна
аһыһыт сылта коммуни-
стическай субуотунньукка ак-
тивнайдык кыттыһыта, сү-
рүннээн өттүн маһы бэлэ-
мнэһингэ үлэһиттэрэ.

Быһык 30 киһини эмиэ
өттүк маһы бэлэмниһгар
быһаарыһыһыт. Маһааха
лаадалах тэриллэри иһи
таһаарыахтара чуолнай

дана. Сүрүн бөлөһүтэ үлэ
күнүн хас бириэни маһы
мунуутуур нөдүүстөһүнэ,
туһаһыта туһаһыһыта.
Кини үлэһиттэрэ «Ки-
һил субуота» 200 сол-
куобайы планетка фон-
дугар киллэрэхтэрэ. Ити
аһыһыт сылааһар эбэх

В. МАКАРОВ,
местком
председатели.

Х Х Х
13 М-дах СПТУ болон-
гоһа үтүө үлэһи субуотун-
бут «Кыһыл субуота»

бөлөһөһүнүн эрдэтэн са-
далаһыта. Быһыл субуо-
тунньукка сүрүн күүбү,
техниканы өттүк маһы бэ-
лэмнэһингэ таһаарар бы-
лааннаахпыт, өттөн сорох-
тор бөлүөһүн тупсарыһа
үлэһиттэрэ.

Ити күн субуотунньукка
үлэһиттэ 324 үөрэнээччи,
79 учууталлар, мастарда-
ра, техникоскай үлэһиттэрэ
бары кыттыахтара. Иһи
ДТ-75, биһир К-701, биһир
Т-150 трактор, түөрт авто-
маһына, куураһыһыттык
үлэһиттэрэ, 1200 кубометр
өттүк мас бэлэмнэһэрэ,
уопсайа 400 солк. планетка
фондугар киллэрэргэ
соруһуһуһыт.

М. НОГОВИЦЫН,
партийнай тэрилтэ
секретара.

ТЭРИЛЛИЛЭЭХ, ДЫССИПИЛИИНЭЛЭЭХ БУОЛУОХХА, ТУОЛУУНУ КҮННЭТЭ ХОНТУРОУОЛЛУОХХА

ССКП райкомун бастакы секретара таб. И. П. Листиков дакылааһыппан

ССКП XXV съездин историческай уураахтара партия тэрийдэр уонна политическай үлэтин күннэтэ тупсарары модьуулаар. Партиянай салаага модьууа тэрийдэр уонна политическай үлэ таһымтан, туох ханнык экинэ кадрдары табатын сүүмэрдэһинтэн, аттаран туруорууттан уонна интэниэт бийааччы тутулуктаах. Ол иһин кадрдары мэттэ үлэ бопуруоска билигин уһуллуктаах улахан суотталанар. Ханнык бадарар дьаалаа ситиһин мэттэ — кадрдары, кинилэр научнай, техническай бэлэмнэригэр, салаага саага ыһааһарын тобо бийаабыттарыгэр, социальнай производств объективнай сайдыытын тобо диниһик биллэрэллэр.

Государство уопсай интэриэһигэр олохтор, туруоруллубут соруулары хорсунуун уонна ыһаабылаахтык бийаарар, кэскиллээхтик үлэһин, сааһы, бастыгы түргэнник сэгээрэр уонна атыттар сыналдаах салааһынарары активнайдык өйүүр салайааччылар ыһаабылар ситиһэллэр. Төттөрүтүн, ээл-дээл, ханнык бадарар түбэттэ үлэһэттэн ситиһин ыһаабын кэтээр толкуйдаахтык сыйааһабын уонна тус бэйэ эппэтиннэһин эрийэр бопуруостарга самостоятелнай бийаарыны ыһаабаты ордор дьонгон үчүгэй түмүгү эрийэр ыраахан. Бу көрдөбүлэр дьисциплиниһээх, тэрээһиннээх, соруудаһаах дьаала иһин үрдүн эппэтиннэһээх буолууга, партия уонна правительство директивалары чуолкайдан толорууга түмүллэллэр. В. И. Ленин «Мас биһирдэн иһин туһааннаах дьаала иһин сирэй эппэтиннэһээх буолуутун» модьуура (39 том, 46 стр.).

ҮЛЭБЭС СИТИҤНИ салайааччы түбэ бэйэтин дьисциплиниһээхтэн бийааччы тутулуктаах. Дьисциплиниһээх иһини салайар табыарыстарын сааһаахха наада дьон В. И. Ленин үөрөтөр. Дьисциплиниһээх бөдөргөтүүгэ уонна кадрдар эппэтиннэһэрин үрдэттэ иһин улахан суоттаны туолууну хонтуруоллаһытга уураа. «Дьону бэрэбэрэлиһээх уонна дьаала дьиннээхтик туолуутун бэрэбэрэлиһээх — маньаа, өсөс төгүл маньаа уонна билигин маньа эр бары үлэ, бары политика тутаага түмүллэр» (45 том, 15 стр.), дьэбитэ улуу сирдэһ.

Ити ыйыларынан салайтаран ССКП Кини Комитета дьисциплиниһээх бөдөргөтүүгэ ахсаабат бөлүөттүтүн уураа.

Бийагы оройуоннаабы партиянай тэрилтэбит кадрдары иһингэ, кинилэр салаага дьиннээх ситиллэр үөрэттэ курдуутун үлэһин. Кэчкин сылларга салайар үлэһиттэр хаачыстыбанын састааһына биллэрдик түбүстэ, кадрдары бэлэмнээһин таһыма үрдэтэ. Бийагы ССКП райкомун бөдөргөтүүн номенклатурагыгар кинилэр кадрдар 72 бырыһыаннара үрдүк уонна толоруута суох үрдүк үөрэхтээх, кинилэр ортолорутар инжениердэр, техниктэр, тыа хаһаайыстыбатын специалистарын ахсаана лаппа элбээт. Маньаагы сүбүөх партиянай тэрилтэлэр секретардарын 71 бырыһыана үрдүк уонна толоруута суох үрдүк, оттон сыахтаабы партиянай тэрилтэлэр секретардары бары үрдүк уонна орто үөрэхтээхтэр. Секретардар 90 бырыһыаннара поручот хаһаайыстыбатын араас салааларын специалистана. Оройуоннаабы Совет исполкомун аппаратын 16 эппэтиннэ үлэһиттэриттэн 13-һэ, ол иһингэр 11 отдел сабидьисайттан 9-һа үрдүк үөрэхтээх, 10-һа специалист. Сельсоветтар исполкомдарын председателларын комсомольскай, эппэтиннэ

профсоюзнай үлэһиттэр хаачыстыбанын састааһына эмиэ тунсан иһэр.

Уонэ булуурлар инициативаларын өйөөн, оройуон тыатын хаһаайыстыбатын 5 специалистара совхозтар производстволарын орто сүлүөх салааталарыгар үлэһин бардылар.

ОЛ ЭРЭЭРИ бийагы кадрдары кытта үлэһит ССКП XXV съездин, Кини Комитет ахсыһытаабы (1977 с.) Пленумун көрдөбүллэригэр өсөс да эппэтиннэһээх туруктаах.

ССКП обкома кадрдар тэрээһиннэри, дьисциплиниһээх уонна эппэтиннэһэрин үрдэттэ иһин тэрийдэр уонна интэриэһин сааһы тупсарыны сүүн соруугу бийааһынан сыналдаах. «Партия XXV съездин уонна ССКП КК ахсыһытаабы (1977 с.) Пленумун көрдөбүллэрин сибээстэн тэриллиннээх буолууну үрдэттэ, дьисциплиниһээх бөдөргөтүүгэ, туолууну хонтуруоллаһыны уонна бэрэбэрэлиһээх күүһүрдүүгэ уобаластаабы партиянай тэрилтэ соруулары туһунан бопуруоһу бэйэтин VIII пленумугар дьүүлэтэ. Бу бопуруос бүтүн партия райкомун пленумугар туруоруллар.

ССКП райкомун бюрота кадрлар бопуруостары былааһаахтык дьүүлэһэр. XXIV партиянай конференция кэминтэн барыта 23 бопуруос көрүлүтэ. Кадрдар үлэһитин хонтуруоллаһыны, кинилэр эппэтиннэһэрин үрдэттэ бэрээдэһин кэминнэ 2 сылга партия секретардарын отчуоттара 8, партиянай тэрилтэлэр секретардарын отчуоттара 12, хаһаайыстыбанын салайааччылар отчуоттара 24 төгүл дьүүлэһилиһинилэр. Оройуон норуотун хаһаайыстыбатыгар салайар дьоруулаах кэчэ табыарыстар үүнэн табыстылар. Кинилэр истэригэр Эрилик Эристин аатынан совхоз директора С. И. Сергеев, партия секретара Н. С. Дмитриев, ыһаабынай бухгалтер П. Е. Адамов бааллар. Партиянай туруоруллубут участантарыгар коммунистар совхозтар отделениеларын уурааһааһына С. Х. Матвеев, Н. Д. Перминов, М. В. Васильев, А. П. Ефимов, «Сельхозтехника» холбоһугун уурааһааһына А. А. Шадрин, олохтооһон холбоһугун директора В. А. Макаров, оройуоннар иһин ардыларынаабы дьиннээх электростанция начальнига С. А. Фуртатов уо. д. а. үтүө суобастаахтык үлэһитлэр. Үрдүк үөрэхтээх специалист, ССКП чилиһэ Н. А. Семенов райпо-ну салайааһыттан атын-эргизэ үлэһит, капитальнай тутуу биллэрдик тунсан эрэр.

Диринг орто оскуолата кэчкин сылларга үөрөтэр-интэриэһээх кэчэ ситиһилиһээ. Директор М. Р. Сысольгин, партиянай тэрилтэ секретара С. И. Тарасова педагогическай коллектив түмүгэ, оскуола материаллаах базатын бөдөргөтүүгэ, учебнай кабинеттар үлэһитин тупсарытга айыһааһаахтык үлэһитлэр. Үүнэр көлүөнэ үөрэттэ-интэриэһээх 13 М-дээх СПТУ директора А. С. Шанигин, орто оскуолалар директордара Д. П. Чечубов, Н. А. Никитин үгүс сыраларын бирээлэр.

ДЫССИПИЛИНИНЭН бөдөргөтүүгэ, тэрээһин тупсарытга үлэ коллективтара улахан оруоллаахтар. Бу бопуруоска ССКП райкома сотору-таартыа научнай-практическай конференцияны тэрийэн кытта. Коллективтар кэчкиннээх интэриэһингэр отчуоттааһынара практикалар. Үлэ коллективтарыгар порубай моральнай-политическай климаты үөскөтүүгэ, интэриэһин тупсарытга салайааччылартун көрдөбүл туруоруллар. Салайааччылар, интэриэһингэр бийааһыттан Толой Дирингээх бийааһыттан 13 сыл устата производство опыттаах командира коммунист Е. В. Петров салайаах кэчэ. Кини коллектив бастыгы дьонугар, ыччаттарга тэрээһин үлэһитин бирээдэһин биллэрдик өрө көтөхтө, сир оҕоһууттар, капитальнай тутууга, ыһааһыттан бородууксуйаны ыһааһы үрдэттэ элбэһин оттордо. Биһир дьоруу тутуу бирээдэһин Кытаанах Арнаадаар райсовет депутата П. И. Христофоров салайаах үлэһит. Кэчкин сылларга манна тутуллубут бары саага объект — абыс ыһааһаах оскуола, иһин хотон, гараж, фельдшерскай-акушерскай пуун дьээтэ, баанын, интернат, о. д. а. бу коллектив күүһүн тутулуктаах.

БЫЫЛ КУЛУН тутар ыһаага бары маньаагы сүбүөх партиянай тэрилтэлэргэ туруоруллубут ССКП райкомун бюротун иһин сыллаах үлэһитин туһунан информацияны отчуоттара 527 коммунист (оройуоннаабы партиянай тэрилтэ састаабын 81 бырыһыана) сырытга, 58 иһинтэ элэ. Коммунистар, ССКП райкомун бюрота, аппарата кадрдары кытары үлэһиттэр, чуолкаан эппэтиннэһин, ардылаах туруорууга, сорох итээһиттэр баалларын ыһаа туһунан отчуоттуур бирээдэ оройуоннаабы партиянай тэрилтэ, партиянай активна сүүн кадрдар ортолоругар дьиннээх партиянай, деловой ыһааһаах олохсуйбутун, кадрларга сөтөөх ыһааһаах үөскөбүтүн, салайар кадрдар эппэтиннэһэ үрдэттэ-интэриэһээхтэр.

Ол эрээри ССКП райкома бүтүгүнү пленумга оройуонна партиянай уонна государствонай дьисциплиниһээх бөдөргөтүүгэ, партия уонна правительство уураахтарын булгуччулаахтык толорууга, бары коллективтар үрдүн тэрээһиннээх буолууларыгар съезд уонна Кини Комитет ыһааһыттан толору олохтооһон кинилэр халычылла иһин дьон бөлүтүннэ наадалааһына баар.

Ити, туох ханнык интэриэһээх, производство модьууһун үрдэттэ уонна үлэ хаачыстыбатын тупсарытга партия директиваларын толоруу турууга көстөр. Совхозтар, промышленнай предприятиелар, производствонай тэрилтэлэр государствонай былааннары өсөс да дьон арна-дахс толорон испэтэр. Ааспыт иһин сылга совхозтар от оҕоһуутун былаанна толорботулар. Ол сүүн биринчиилэриннэн сыл ахсын иһэ сүбү 33—35 бырыһыана маньааһаа, ыһааһаах деловой таһымта баары-сүбэ 59 бырыһыанга тэңнээһэ, аһаардас кыһааһаах норууттан-хараһыттан иһин сылга 2257 ыһаах сүбү. 564 сылы туһата суох өлүүтэ буолулар. Сүбү кэчкиннээх өлүүтэ иһини маассабайын үрдүнэ буруйдаахтаран материаллаах эппэтиннэһээ кыһааһаах ардылааһыттан. 1977 сылга сүбү өлүүтүтэн совхозтар 350 тыһ. солк. нөчөөтө түстүлэр, оттон баара-сүбэ

29 тыһ. солк. (8,2 бырыһыан) төлөннө.

ИС КЫАХТАРЫ ситэ туһааннаах, баанынны ыһааһаах ситэ сыналдааһаах совхозтар салайааччыларга туораах культуралар ылаовой хонтурударын былаанна, хонтуруолуу уонна оҕуруот астарын сөдөтүөрлөөһүн соруудаһааһын тобон иһэллэр. Оройуон пияллетка иһин бастакы сыллар 160 тонна бурдууга ситэ ылабата, 340 тонна хонтуруолуу уонна 74 тонна оҕуруот аһааһаах ситэ ылабата. Олус дьисциплиниһээх, эппэтиннэһээх сүбү ыһаах сыл ахсын бурдук хонтурууттар тахсар. Ааспыт сылга ыһаах сирин 24 бырыһыана сүбүтэ мэттиһилиһээ, оттуу охсулунна, таах хаалда (ол иһингэр урукку Субуруускай аатынан совхозка ыһаах 35 бырыһыана). Иһини эппэтиннэ, хаһаайыстыбанын сүбү ыһааһаах совхозтар партиянара иһин даһаны партиянай эппэтиннэ тарпатылар, элбэһиннэ таһаардылар.

Ааспыт сылларга ордуу модьууһу, түмүтэ сүбүтү урукку Субуруускай аатынан совхоз салаатата (райком чилиһинэре т.т. Бельх М. И., Ефимов Е. Е.) үлэһитлэр. Бу совхоз бары отделениелара иһин сыллаах былааннарын толорботулар, ылаовой бородууксуйаны оҕуруу кэчэһин, экономическай көрдөрүүлэри лаппа таһаары түһэрдилэр. 1977 сыл манна 1,447 тыһ. солк. нөчөөтөөх түмүтүннэ.

Совхозтарга экономическай үлэ мэтөөх туруктаах, кэчкиннээх режим кытаанахтык тутулуллубут. Ол содугулар үгүс оҕоһуутта, хонтуруолуу уонна оҕуруот аһын үүннэригэр, клеткааһаах ыһаах иһин сыл ахсын нөчөөтөөх салаалар буолулар.

Оройуон промышленнай предприятиелара, производствонай тэрилтэлэр, тобо даһаны пияллетка иһин сыллаах былааннарын толорон иһэллэрин үрдүнэ, производство модьууһун үрдэттэ улахан итээһээтэрдээхтэр. Лесопуун оттуу маньа таһымын 1320 кубометринэн, «Сельхозтехника» холбоһуга трактордар уонна кинилэр мотуордарын өрөмүөнүн 1977 сыл түмүтүнэн аһааһаахтар. Промкомбинат иһиннээх наадалаах культурнай, олохтооһон табыарыстар оҕуруу элбэһин. Эт-үүт кэчкиннээх (т. Попов Д. Н.) үгүс бородуукталарын, эмиэ урукку сыллар курдук, дэлэйдик оҕорбот, иһиннээх наадыһыттан хааччыбат. Үгүс тэрилтэлэр сыл устата эриэ-дахсик үлэһиттэр. Сыл бүтөһүн ыһааһаах көңү аһааһаах былааннарын толору сааһааһын оҕоһоох практикага олохсуйда.

ОРОЙУОННА капитальнай тутуу тэтиһээ олох быһаан, хаачыстыбата билигин да мэтөөх, араас каналларынан бэрлээһин ситэ туһааныллыбат. Кэчкиннээх сылга норуллубут үбүлэһин 30 бырыһыана хаалла. Иһин сүүн тутар тэрилтэ — «Якутсельстрой» трест ТМУ-га (т.т. Макаров П. П., Политинский А. А.) уонна «Якутсовхозстрой» холбоһук ТМУ-га (т.т. Плотников С. Н., Дураков В. Н.) 1977 сыл былааннарын толору ботулар. Совхозтар кэчкиннээх сылга хаһаайыстыбанын ыһааһаах тутууга көрүлүбүт үгүс 247 тыһ. солк. ситэ туһааннаахтар. Саллаһааһаахтарын тутар тэрилтэлэр, хонтуруолуу органнырга тийэһааһаах дьисциплиниһээх тутулуллубат. Райархитектор т. Сивцев Н. Н., уурааһаах тутууга иһиннээх т. Коркин П. П. инициатива, көрдөбүлэ сүбү үлэһитлэр, ол үрдүнэ райсовет исполкома кинилэргэ сөп-

төөх хайысханы бирээт.

Капитальнай тутууу салааһаах баар иһиннээх, иһиннээх да атын итээһээтэри үгүс иһиннээх, сорууулаахтык туорааһаах, бу салаага үлэ тэтиһиннээх уонна хаачыстыбатын лаппа тупсарар соруулар.

ССКП Кини Комитетын ахсыһытаабы (1977 с.) Пленумугар үлэ, бородууксуйа хаачыстыбатын тупсарытга үрдэ партиянай көрдөбүл туруорулунна. Бу бопуруоска баһааһаах баһааһаах бөрүүтэ сүбү Оҕорор бородууксуйалары хаачыстыбата намыһааһаах совхозтар сыл ахсын сүүһүннээх тыһ. солк. нөчөөтө сүтэллэр. 1977 сылга аһаардас туттарлар үгүс хаачыстыбата мэттиһиттэн 1,069 тыһ. солк. нөчөөт тахыста. Государствонай лампалар үгүс 3,2 бырыһыана эр 1 сүөгүтэһааһаах барда, 91 тонна үгүс буорту буоһаан аһааһаах, үгүс сүөгүтэһаах туттарыттан совхозтар 146 тыһ. солк. сүтэрдилэр.

ЫЧЧАТ СҮӨҮНҮ күүһүнү уотууга булуурлар оһааһаах кыһааһаах туһана иһиннээх. Оройуонтан делегация бара сылаһааһаах да, бу ыһааһаах олохтооһонна хамсааһын тахса иһин. Ити совхозтар директордара, специалистара сааһаах, барытааһаах олоххо кыһааһаах иһини иһааһаах сүбүтүн, иһиннээх көрдөрөр. Уотуу мэттиһиттэн ааспыт сыл 173 сүбү ортоно аһааһаах уойулааһаах туттарыллыбыта.

Сиртан үүнүүнү ыһааһаах оройуон биллэрдик хаалар иһэр. Ол үрдүнэ совхозтарга баһааһаах үлэһиттэр, хаачыстыбата сүбү ыһааһаах, ситэ хаачыстыбата тунсан бирээт, ыһаах уураматы тутулуллубат. Бу дьаалаа бийагы агроном, ыһааһаах сирэй буруйдаахтар. Оттон уурааһаах салаатата, совхозтар директордара, партиянай тэрилтэлэр кинилэргэ сөтөөх көрдөбүл туруорбаатар. Бу итээһээтэ туорааталлааһаах, сир оҕоһуутун культуратын үрдэттэ болломто ууруллара, эппэтиннэһээх ирдээһэ уолдаһа.

Тутар-таһаар участантар толорор үлэһитин хаачыстыбалара мэтөөдөр, ордуу олоһор дьиннээх тыһааһааһаахтар, сорох производствонай, социальнай-культурнай объекттар бырайыактан туораан тутулалларыгар «Сельхозтехника» холбоһуга трактордары өрөмүөннээһиннээх көтүмэх, көрүүнүк сыһааһааһаах, промкомбинат маньааһаах бородууксуйанын хаачыстыбата көрдөбүлэ ырааһааһаах эппэтиннэһээх туруулааһаах коммунистар, үлэһиттэр үгүс сирдээх эһиннээх оҕороллор. Туһааннаах салайааччылар иһиннээх байлаларын үлэһиттэргэ сөтөөх түмүтүннээх оҕоһуоту тустаахтар.

Саага көрдөбүлгө олоһуурун салайар дьоруулааһаах инициативааах, тэрийдэр дьоруулаах, партия ыһааһаах толорорго эриһааһаах, дьаалааһаах дьиннээх билиһин үлэһиттэр, дьисциплиниһээх уонна тэрээһин иһин, сааһаах, бастыгы олоххо кыһааһаах халбаһааһаах олоһуулар, сүктэриллиһээх дьаалааһаах үрдүн эппэтиннэһээх табыарыстар үлэһиттээхтэр. Бу өттүнэн бийагы салайар кадрдарыттан сыана бийааһаах буоллаахха, туһааннаах үлэһиттэр толору компетентнааһаах сүбү, мэтөөх тэрээһиннээх былаан туолуутун хааччыбат салайааччылар билигин даһааһаах сүбү буолбатахтар. Иһиннээх бийааһаах урукку Субуруускай аатынан совхоз «Якутсовхозстрой» ТМУ-га кэчкиннээх сылларга хаалыһааһаахтар ахсааннарыгар иһиннээхтэр. Совхозтар үгүс отделе-

ТЭРИЛЛИЛЭЭХ, ДЫССИПИЛИЙНЭЛЭЭХ БУОЛУОХХА, ТУОЛУУНУ КҮННЭТЭ ХОНТУРУОЛЛУОХХА

(Бүтүүтэ. Иини 2 сгр. кор).
инсари ааспыт сэл байлал-
нарын, эбэхэтэлибэлэрн,
толорботулар.

1977 СЫЛ государствен-
най быланнарын «Инутмелло,
водстрой» трест ПМК-га
(урукну начальник т. Бейнос
М. М.) тохто. Бу терилтэ
үлэ дассипилийнэ сатархай,
элбэх сага техника алдана
тулган тахыста. Коллектив
бэйлгы быланнарын толоруу-
тутар ырахан балаһынаа
үсэсэтэ, үл-харчы өттүнэ
слэра суох мөлхөх туруунаа,
ПМК сага салалтата (т. Ро-
манов В. И.) коллективы түмэн,
үлэни сибилли быланнаа,
төрийн хаалымттан тахсы-
тэ үлэлнэхтээх, итиннэхэ рай-
совет исполкома атын хааа-
йыстыбанаа терилтээр көмө-
лөбүлөөхтэр.

Субуруускай аатынан сов-
хоз Хатылгатаады отделениета
(управляющей ССКП чилинэ
т. Чичигнаров Н. Я.) кэчинни
ники сылга үлэтин мөлхөтө,
государственной быланнары
толорбот буолла. Бу иһиллээх,
отделениета сүөһү нитиэтигэр,
техниканы туһаныта бэйлэни
үтүө үгэстэрин хаалларар
кутаалана. Олохтоох пар-
тийнай терилтэ (секретарь
т. Дригунев Г. А.) совхоз,
отделениета салалталара итин-
тан быһаччы түмүгү өгөстүөх
тустахтар.

Коммунальной предприятие-
лар уонна туссаран оноруну
комбината (т. Макаров В. А.)
Чурапчы сельсоветын испол-
кома оройуон ичинн ыраас-
таһыныта, туссаран тутууга
эризмнээх дыһаллары ыла-
лара наада.

Салайааччылар уонна сала-
та органнын аппаратын үлэ-
лэрин туссарыта партийнай
терилтээр улахан оруоллаах-
тар. Иһиллэр администрация
үлэтин хонтуруоллуур комис-
сиялары быһаарыахтын үлэ-
лэтиэх кэризмнээхтэр.

БИЛИГИН ДОЙДУ үрдүнэ
«Аттыбар биэр да хаалы-
лаа суох!» диир ростооч-
нар бачымнара кнэчник тар-
бана. Оттон оройуон бэйил
үтүү государство атылаа-
дык бастаы кварталлаады бы-
лаанын 87 тоннаан толорбо-
то, ол иһнгэр Субуруускай
аатынан совхоз—37 тоннаан,
«Чурапчы»—80 тоннаан.
Үтүө валовой маама 3 ыйга бы-
лырынныттан 31 тоннаан
адылаата (бэйил 446 ынах
ордун төрөөбүтүн үрдүнэ).
Биэр фуражаны ынахтан ы-
ны 9 кг таннары түстө. Үтүө
табаарынаа 83 бырыһыанга
эрэ тыннэстэ. Валовой маама
былаанын 8 отделениета, фу-
ражнай ынахтан үтүү ылы
соруудааы 9 отделениета толор-
ботулар, 44 маанык ферма-
тыттан 20-тэ, 362 маанык-
сыттан 188-на хаалан иһэллэр.
Совхозтар мыстык устатыгар
биэр мычат сүөһү орто мйа-
ныа эбиллигини 100 кг түр-
дэргэ эбэхэтэлибэлэрн

тохтулар, муус устар мй 1 кү-
нүнөөдү туругунаа ирээс 77,2
кг эрэ тыннэ (быһаарыны-
мыттан 10,4 кг итэстэ), 100
сорооску көрөөчүттэн 58-на
быланнарын толорботулар.
Ыныл муус устар мй 10 кү-
нүнээдү туругунаа 289 ынах
сүөһү, ол иһнгэр 100 ынара
сүөһү, итин 10-тэ сыла тулааһыах
кнэчниктээхтэр эб-наа элбэх.
Сүөһү сүөһү Субуруускай ма-
нык совхознаа ордук үтүө
Совхозтарга бу күннэргэ сүрүн
бөдөркөтө тулаан туруунаах
сүөһүлэри, төрүүр ынактары
сүөһү ыраах үрэхтэригэр көлө-
рүдүмүк тыһаастары көрүүнү-
дэриһыныа туссарыта ууруу-
луохтаах.

ТУОЛУУНУ ХАА-
ДЫСЫНААДЫ САРТАРЫТА, ис-
кусственай сымаллаһытэ
тахсан эрэр. Булаһылаах-
таах илэ сүөһү бу сырыһыаа
эрэ сымалына, сымалына, бу
үлэни оорт түргэниин хаа-
лымттан таһааа өксүөхтэ.
Промышленной предприятие-
лар, производственной тер-
илтээр («Инуксельстрой»
трест ТМУ-тан уонна «Инук-
машинострой» трест ПМК-тан
уратылар) бастаы кварталла-
ады быланнарын толордулар.
Ол тыһи баран промышленной
предприятиялар үлэ оноруну-
туотун соруудааы 0,9 быры-
һыанынан ситиспитилэр. Иһи-
линнэ, промышленной боро-
дуукууна 18 сүрүн көрүгүттэн
былаан 4-дүгэр туолота. Со-
рок дэиһэ: эриэ-дэиһитик, ха-
дыһаада суох үлэдиригэ.

Совхозтар техниканы ту-
һаныы көдүүнэ олус намы-
лах. Холбоор. 1977 сылга
биэр трактор баара эрэ 142
иһн үлэлээтэ, биэр условнай
трактор 1129 эгалоннай текта-
ры онордо. Автопарк кыамаата
46,4 бырыһыан эрэ туһаны-
лына, ол иһнгэр Эрилик
Эристингүтэ ессе намылаах, 36
бырыһыан. Үлэ бериэмтэни
сүтэрин олус элбэх.

ССКП ИНИН КОМИТЕТА
«Социалистическая бас билин-
и McKayааһына уонна уоруу-
ну утары өксүгүнуу күүһүрдэр
дыһаллар» тустарынан, бу
болурууска ССКП обкомун
биорутун 1977 сыл атырдьах
ыйын 15 күнүнээдү уураах-
тарын олоххо киллэриннээн си-
бэстээн оройуонна сорох үлэ-
лэр ыһыллаллар. Ол үрдүнэ
мыкайдаһынар, сүтүктэр, хо-
ромбулар билигин да суох
оноруулаа иһиллэр, ордун ума-
тык, ордунуох тохтууга-хор-
кууга үтүө. Агардаа ааспыт
сылга совхозтар 64 тонна авто-
бензин аһара ороскуоттааты-
лар. Сылан отделениетыгар 15
тонна уматык таах сиргэ го-
дууна, Субуруускай аатынан
совхозка 23 тонна автобензин
атын сымалга туттулуна. Бу
дыһаада тыа хааһыстыба-
тың управлениетын, совхозтар
салайааччыларын ирдэбиллэрэ
намылаах.

РайОП сорох мафаһынына-
рыгар инвентаризация уһууну
барар. Куруутун былааннарын

толорбот*эригэр, предприятие-
лар, нафаһыһылар сараллар.
Бөдөркөтө сымаллаах итэригэти-
нар өксүгүттэн ачыттылыаат,
таһаар ордуну уурууга, ула-
ныта тааха түрөр. Бу итэри-
гэр туоратылааһынаа, тохтуу-
наабыт.

Хааһыстыбанаа суох бо-
дууку, оноруулуут саралар
туһаныаат быһынын суох оло-
руохтаахтыт. Оттон ыра
ларис аатынан совхоз ааспыт
санын Одоулуун кнэчүрөөт
мэчирэчтин, долугур «Болла-
катын» үлэтиригэ. Олоо
маама араахтар установа-
лар туһанылыаака сымаллар.
Совхозтарга ыраахтан тыһаа-
лаа иһиллэр коммуннары, эи-
нэриһиһи Уобурдуулары на-
һаа ыһыны-тобуу чакчыллара
тахсаллар. Ылары туоратыах-
ха.

КАДРДАР дассипилиннээдэ-
рин уонна эппистинэстэрин үр-
дэтинни уураахтар туолуула-
рыгар чуолкан хонтурууу
салоохтооктор эрэ сүтүнар
кыаһылаат. Ыһиллэри кнэчэ
туолууу бэрэбирэһэллээхтэ
ураты суолта бэридлэр. ССКП
райкома-партийнай үлэ бу ту-
таах салаатыгар пленумга 6,
партийнай актив муһабаар 8,
бюрога 41 болуруустары
дүүһэлээтэ. ССКП рай-
комун аппаратыгар толорууу
хонтуруоллааһын системалаах-
тын мытыллар. Хонтуруолга
ыһыллыбыт 67 уураахтан 39-
на райком биорутун уурааһына
хонтуруолтан уһулуна. Мааы
таһынан ССКП обкомун 45 уу-
раахтары хонтуруолга ыһы-
лыһыларын 29-на соһуоер
толорулуна. XXIV партийнай
конференция уонна ССКП рай-
комун пленумун пленениин
үлээтэ, сир оноруутун кнэчү-
ратын үрдэтингэ, тутуу ха-
чыстыбатын туссарыта, сүөһү
кнэчигин ыраахан үлэлэригэр
механизациялааһына, общес-
твеннай бэрээдэгин бөдөркөтүү-
гэ ыһыллыыт уураахтары ситэ
толорулуубаака иһиллэр. Уу-
раах туолуутун хонтуруола ор-
дук партионнарга, үтүө ма-
йгыт сүһүөх партиянай терил-
тэргэ мөлхөт. Бу өттүнэ
райсовет исполкома (т. Бури-
шев Р. Р.) эмиэ итэригэрдээх-
тик үлэтир. Исполком, иһи
аппарата ыһынар үтүө быһа-
рымылара туолууларын ситэ
суох тарийэр уонна хонтуруо-
луур. Толорууу хонтуруолла-
һын бэрээдэгинэи райсовет ис-
полкома алын исполкомнар от-
чуоттарын сэдэхтик иһэр.

ТУОЛУУНУ бэрэбирэһэллээ-
һингэ народнай хонтуруол ор-
ганаара күннэтэ үлэлнэхтээх-
тэр. Оттон бийнэхэ үтүө бэрэ-
бирэһэлэр чычаастар, көтүмэх-
тар, быстахтар, көдүүстэрэ
намылаах. Народнай хонтуруол
комитета (т. Эверстов Н. Е.) ко-
митет, группалар, постар үлэ-
рин салгыы туссарыахтаах,
туолууун тарийин уонна бэрэ-
бирэһэллээх биэр кэлим бо-
луутун хааччылыахтаах.

Дыссипилинэни уонна тэ-
рээһини бөдөркөтүү бэрэбир-

кэлимнэ ыһыматынан критика
уонна бэйлэи критикалыны
буолар. Бу болурууска ула-
хан миэстэни ССКП РК «там-
боскан уоолаастаады партий-
най терилтэа критика уонна
бэйлэи критикалыны туруутун
туһунаа» уураада ылар. Бу до-
кумуон оройуон бары партий-
най терилтэлэригэр кнэчиги
дүүһэллэллэбитэ. Коммуна-
стар, үлэнигэр критическай
этиилэрэ толору учуоттанар,
кнэчлэр олоххо кнэриһилэрэ
хонтуруолдана үгэстэрэ олох-
тоно. Салайааччылар бэйлэнар
үтүө өттүлэрэ критикаа бол-
омтодоохтун сымаллаһар
оуолдулар. Ол эрэри критика-
ра кнэчмаат, дылайбат, иһи-
ниттэн бэйлээ сөлөөх түмүгү
эригэстүмэат буолуу били-
ги сорох кадрдромт өттүлэ-
ритан билигин да таһаарыл-
лар дииргэ тыһыонт. Холбоор,
итинни сөдө суох быһыны
таһааран ССКП тыһыонэ таб.
Софронов Н. С. Сылан сельсо-
ветын исполкомун председате-
лин, цеховой тарийтэ биорутун
секретарын эбэхинэстэриттэн
босхолумуга, ыһаанах пар-
тийнай сэмээ тардылабыта.

ОРОПУОН СОВХОЗТАРА
кнэчэ сымаларга общественной
сүөһү нитиитин хаачыстыба-
най көрдөрүүлэрин туссарба-
тылар. Итиннэхэ тыа хааһыс-
тыбатын управлениетын са-
лалатын, совхозтар сүрүн
специалистарын адырыстары,
гар коммунистар, рабочайдар
куруутун сирдээх этиилэра
огороллор. Ол үрдүнэ упр-
вление начальнига т. Коркин
Е. П. ити партийнай критика-
тын баччааһа диири сөлөөх
түмүгү өгөстүбэа, управление
аппаратын, оройуон тыа хааһы-
стыбатын салайар подразде-
ленияларын үлэлэрин кнэчигэ
кнэчээтэ.

Коммунист олодун сокуону-
нан ССКП Устааба буолар.
Оттон бийнэхэ партия Устаа-
бын куруубайдык кнэчиги тү-
бэлтэлэрэ адыһаа суохтар.
Кнэчиги иһи сылга арааа бу-
руйдары онорон 35 иһи, ол
иһигэ 1977 сылга 17-тэ,
ССКП райкомун биорутунан
партийнай сэмээ тардыла-
нылар. Ордук улахан буруй-
дары оноруу иһи 9 иһи
ССКП кнэчигиттэн таһаары-
лынылар.

Сорох партийнай терилтэлэр
ССКП Устаабын көрдөрүүлэ-
рин халбага суох тутуууга
ирдэбили кнэааахтын туруор-
буттар. Бу ордун урукку Су-
буруускай аатынан совхоз
партиякомун уонна Болтонтооу,
Хатылгатаады, Сылыһаады
цеховой партийнай терилтэлэ-
ригэр сымаллаах.

ПАРТИНАЙ дассипилин-
нэи кнэчиги атын көрүнэ бөчөт
критическай этиилэрин билим-
нэи буолууга көстөр. Хаһыат
критикагытар, үлэнигэр бэ-
чэатинэи көтөдөр болурууста-
рыгар ситэ суолта биэрээт, ту-
та дыһал ылан испэт түбэлтэ.

лэр бийнэхэ суох буолбатахтар.
Бу болурууска Субуруускай
аатынан совхоз урукку салал-
тата биэрээ эрэ сэмалэмтээтэ.
Совхоз сага салалтата иһи-
нитин итин учуоттуура наа-
далаах. Сорох салайааччылар
бөчөт критикатын ыһынар,
итэригэри билигэр курдук
буоһан баран, олору туораты-
та бөчүһүнаады огорботтор,
бөдөркөри итэригэрин, сала-
йар кнэча суохтарын наа
объективнай бирчигинэлэринэ
быһаарарга дүүһүһаллар, оттон
ол уопсай дыһаада өксүуу
онорор. «Сага олох» хаһыат
быһаарынан сайын от ыйыгар
«Техника да — көрүүттүтэ»
дизн төбөлөөх иһи специа-
лист ыстатыкатын бөчөттээбэ-
тэ. Ошю Эрилик Эристини аа-
тынан совхозна техниканы ту-
һаныы көдүүнэ намылааа саа-
май сөмө критикаламыта.
Хаһыат бу критикагыгар сов-
хоз директига, партияма бач-
чааһа диири сөлөөх дыһалы
ыла иһиллэр. Мааы бөчөтэ
общественнай суолтатын ситэ
сманалаабат быһыггэтан атын-
нык көрүүххэ сатамт.
Бөчөт сирдээх сигналары-
гар нааһыбат буолуу—бу пар-
тийнай дассипилиннэни кнэ-
чиги, ССКП Устаабын көрдө-
буллэрин уун-утары барымы.
Партийнай терилтэлэр, сала-
йар надрлар итинтэн бөйүлэрин
практическай үлэлэригэр сөл-
төөх түмүгэри өгөстүөх тус-
таахтар.

Дыссипилиннэни уонна тэ-
рээһини бөдөркөтүүгэ партий-
най терилтээ күннэтэ көмөлө-
һүөхтээх административнай ор-
ганаар кнэчиги бирчэмээтэ үлэ-
лэрин көдүүнэ мөлхөтө, общес-
твеннай бэрээдэгин кнэчиги,
буруйу оноруу чакчыллара ады-
рыахтаахтар, төтөрүтүн, элбээ-
тигэр. Добровольнай народнай
дружиналар (оройуоннаады
штаб начальнига таб. Филиппов
А. Е.), арыһааһыны уонна
алиголизмы утары өксүуууга
райсовет исполкомун комиссия-
та (таб. Борисова Е. П.) мөл-
тохтун үлэлиилэр. Иһиикитин
оройуон прокуратурата (т. Ку-
лаковский А. Т.) партия ба-
лыгын көрдөбуллэригэр сөл
түбэһиннэрин надрордуур үлэ-
тин туссарыахтаах, социалис-
тическай законноһы кнэаанах-
тык тутуууга ирдэбили күү-
бүрдүүхтээх. Ис дыһала отде-
ла (т. Слещев А. И.) ССКП
райкомун бюрота отдел үлэтин
туһунаа ыһыллыыт уурааһын
халбага суох толороро, личнай
састаан дассипилиннэни, эи-
пистинэһин мунутуурдуун үрдэ-
тэра, профилактическай уонна
оперативнай үлэни төрдүттэн
туссарара эрииллэр.

ССКП XXV съездин, партия
Кнэчиги Комитетин ахсыннытаа-
ды (1977 с.) Пленумун уураах-
тарынан салайтаран тарилли-
лээх буолууну үрдэтин, дыс-
сипилиннэни бөдөркөтүү, туо-
лууну хонтуруоллааһыны уон-
на бэрэбирэһэллээһини күүһүр-
дүү—оройуоннаады партийнай
терилтэ дыһуунаах соруга.

ИНВЕСКЭН НОВАЛАС. «Александровская» дьаһ-
нытаа, тоһааймыһаа гинетическай мекка ис-
тиналээт уонна үрүтүтээ хотон тутуллуна. Гилер-
Анан хотоннообор ол 3-д тоһаа кнэчиги уонна тур-
аһынык тутулаар.
Политехнической дьаһыны бөлөмнөһүн тей-
лобонитин «Уэришпилросельхоз» институтун
«Ботаника» экспериментальной бюрота ырыган
онордо.
Симонка: сага дотолго.

КЫРА ДА СААХАЛТАН СЫЛТААН...

Нильснер В. И. Понсеен
хотон ырахан үлэлэрин
механизациялааһын оро-
буонга быһаарынык ы-
тылларын уонна ол сүрүн
бирчигинэлэрин тустары-
наа суруйбутун аары бар-
ан иһи, ферма механизаци-
яныгэр ор сылга үлэ-
лэрин быһыатынан, бэйэ
сарааларбын итэһини
баһаарыт.

Механизацияны иһирбиг
хотонноругар оператордар
тнйибот буолаллар, иһи-
лааһы саахаллаһыраттан
ТСН, ТКВ установкалар
үлэлээбэттэр, устууан арааа
чаастара ыһыллаллар, сү-
таалар-оболоттор, Ити ха-
һаһыстыбаны улахан но-
чөөккө тэбэр. Онон кэлэр
өттүгэр, механизацияла-
мыт хотоннорго хара ма-
н

наһыттан оператордык
аһаар үлэлэтэр мадаллаах.
Мааныа миэстэа кадрла-
ры бөлөмнөһин болуруу-
һугар улахан бөдөркөтүнү
ууруулуохтаах.

Сүөһү ыраахан үлэлэрин
механизациялааһын иһи-
аһымыт. Установкалар
үйлэлэрин уһагар сымалы
хотоннору бырыһыак бы-
һымынан оноруохха, ма-
ныаа, мин сааһаар, иһи-
эригэри тоһаахха.

Ханник баһаар хотон-
го ууну кутар иһитэри
1,5—2 метрга итэһаа суох
үрдүккээх баһаарларга ту-
руоруохха. Очобуна уула-
тыи системата доһорук
ардас маһынан тардылар
кнэахтанна уонна кнэчиги-

ны тыһыныта тоһуо суох
этэ.

Производственной блок-
тарга автодизельнаа аһаан
молуун посуос акылаата
цементэа кутулаан очобу-
лара аннэриай буолталара
эрдэттэн бөлөмнөһэллэрэ
наада.

Бийиги хотоннорбутугар
ууну водноаа автомашина-
лар таһаллар. Маһыаа,
мин сааһаар, маһыаа
көчүл сүүрэн таһаар үр-
дүгэ атахтаах астакадала-
рын онортуохха. Очобуна
водоостан уу пнэчээ ба-
һаа кутулаау этэ. Оттон
билигин автомашиналар
ууну пнэчээ посуостан кут-
таллар. Ити маһыааны
иһи бүк водорууһааһынар,
үйлэтин кнэчигэр,
Мин «Чурапчы» совхоз

Арыһаахтаады уонна Су-
буруускай аатынан совхоз
Соловьевтаады отделение-
ларыгар доһорук ардас
маһынан групповой уула-
тар установкаары тыһыны.
Кэлэр да өттүгэр маһык
системалары онортуур бы-
лаһыаахтыт.

Мин сааһаар, совхозтар-
тан сүүмэрдээн устуу-
туортүү кнэчлээх иһи
бирчигинэи төрийн, хотон
механизациягыгар туруо-
руохха баара. Очобуна
сүөһү ыраахан үлэлэрин
механизацияны биллэр-көстөр
хамсааһын тахсыах этэ.

Д. ДЯЧКОВСКАЯ,
«Үлэ Кыһыл Знамята»
орден кавалера,
ПМК механика.

Индекс 60849. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 усл. печ. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ.
№ 3АНАЗА 45 с Чурапча, ул. И. Маркса, 12. Тираж 2946